

WARSZAWSKIE TARGI KSIĄŻKI

KRONIKA TARGOWA

9. Warszawskie Targi Książki • PGE Narodowy • 20 maja 2018 • niedziela

4

Znakomita robota

Rozmowa z Jackiem Orylem, dyrektorem Warszawskich Targów Książki

Jak się tegoroczne Warszawskie Targi Książki zmieniły się w porównaniu do poprzednich?

Zmieniło się bardzo wiele, bo wprowadziliśmy dużo innowacji w formule targów. Przede wszystkim stworzyliśmy strefy tematyczne: Strefa Kryminału, Strefa Fantastyki i Strefa Kultury Górskiej. W tym roku jest też sala kinowa. Jest jeszcze Strefa Pop Kultury, czyli ciekawe spotkania z producentami filmów, a także dyskusje o ekranizacji literatury. Ta strefa będzie się rozwijać w następnych latach.

W tym roku jest też efektowny program na płycie stadionu, a przecież żadne miejsce targowe w Polsce nie ma takich możliwości...

Wykorzystujemy płytę przez weekend, a dwa wcześniejsze dni przeznaczamy na montaż scen i innego wyposażenia, bo stadion udostępnia nam to miejsce dopiero od czwartku z uwagi na wcześniejszą tradycyjną imprezę żużlową. W tym roku na płycie zorganizowaliśmy całkowicie nowe wydarzenie, aby dotrzeć do zupełnie nowego grona odbiorców, przede wszystkim firm, które funkcjonują w branży internetowej i komputerowej. Mamy więc tam, festiwal youtuberów i gier komputerowych. Udało nam się w tym krótkim czasie zaprosić też osiem najlepszych polskich drużyn e-sportowych do rozegrania pokazowego turnieju charytatywnego na rzecz Fundacji Dawców Komórek Macierzystych Szpiku Kostnego. Każdy z tych me-

czów ogląda w sieci 10 do 20 tys. osób na żywo! Generalnie zasięg nowych mediów jest kolosalny, a w dużej mierze docierają do nastolatków, tworzących najbardziej aktywną grupę odbiorców.

W sobotę rano targi odwiedził premier Mateusz Morawiecki...

To było bardzo ważne i znaczące wydarzenie. Na zakończenie wizyty premier powiedział, że wykonujemy znakomitą robotę, a także że jest pod wrażeniem targowej ekspozycji, bo nie spodziewał się, że tylu wydawców funkcjonuje na naszym rynku. Poza wcześniej uzgodnionym programem zatrzymał się na kilku stoiskach wydawców zagranicznych – na stoisku francuskim, rosyjskim, ukraińskim i niemieckim. Powiedział, że jest zbudowany skłłą imprezy i jej międzynarodowym charakterem. I dodał, że zachęca do czytania, a poza tym obiecał w rozmowie z Sanią Dragą, że zajmie się projektem ustawy o jednolitej cenie książki. Powiedziałem premierowi, że wykonał dobrą robotę dla promocji czytelnictwa, bo wszystkie publiczne stacje telewizyjne i radiowe, a także Polsat, pojawiły się na miejscu!

Jaka frekwencja jest szacowana w tegorocznej edycji WTK?

Frekwencja w ciągu pierwszych trzech dni była dobra, co pozwala mi oczekiwać, że odwiedzi nas 80 tys. czytelników, co osiągniemy również dzięki programowi Meet Point na płycie stadionu i strefom tematycznym, które przyciągają zupełnie nowe grupy targowych gości.

Rozmawiał Piotr Dobrołęcki

Premier na WTK

„Za murami Pawiaka” Leona Wanata to książka, jaką wymienił prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki zapytany o ostatnią lekturę. – Polecam ją wszystkim zainteresowanym tematyką historyczną – stwierdził premier, który krótko po godzinie 10 odwiedził Warszawskie Targi Książki.

Podczas kilkudziesięciminutowej wizyty odwiedził kilkanaście stoisk, m.in. podziwił ekskluzywne, kolekcjonerskie wydanie „O obrotach” Mikołaja Kopernika.

Odwiedził również reprezentacje organizacji branżowych – Stowarzyszenia Wydawców Katolickich oraz Polskiej Izby Książki, gdzie kolektywne stoisko niezależnych wydawców zaprezentował Juan Diego Ramírez z Wydawnictwa Claroscuro.

Kilka chwil premier Morawiecki spędził na stoisku gościa Specjalnego Targów, czyli Francji, po czym zapoznał się także z ofertą wydawców z Rosji. Premier zatrzymał się na chwilę także przy stoisku Biblioteki Narodowej.

Szczególną uwagę gościa Targów przykuły również prezentacje tegorocznych jubilatów: Wydawnictwa Literackiego oraz Wydawnictwa Bellona.

Szef rządu opuszczał PGE Narodowy z naręczem książek. (p)

Olbrzymim zainteresowaniem czytelników cieszyło się spotkanie z Orhanem Pamukiem, laureatem Nagrody Nobla w dziedzinie Literatury z 2006 roku. Autor spotkał się z polskimi czytelnikami na stoisku Wydawnictwa Literackiego, dla którego wizyta tureckiego pisarza była jednym z wydarzeń związanych z obchodami jubileuszu 65-lecia tej oficyny.

Sobotnią serią rozmów na Kanapie Literackiej zakończyło spotkanie z jedną z najpoczytniejszych polskich twórczyń prozy, Olgą Tokarczuk. Pisarka, która promuje właśnie swój tom „Opowiadania bizarne” powiedziała, że pomysły na wiele z opublikowanych w nim tekstów powstały podczas pisania „Książki jakubowych”.

Blogger na żywo

Wśród wydarzeń targowych pojawił się Meet Point, a wśród youtuberów o wysokiej oglądalności prowadzący kanał Historia Bez Cenzury Wojciech Drewniak. Jego spotkanie w sali centrum konferencyjnego było godzinną audycją na żywo. Właściwie benefisem przypominającym, a nawet przebijającym rasowych standuperów. Opowiadał historię Jagiellonów w XV wieku współczesnym językiem, żywym, skrzącym się humorem, rubaszością, choć bez wulgaryzmów. Widownia była głównie młoda, po spektaklu obowiązkowo robiła sobie selfie z autorem.

Z ciekawszych obserwacji zacytuje „podobno jak się ma mnóstwo pieniędzy, to kolejnym krokiem jest posiadanie władzy” (to o buncie pruskich biznesmenów przeciwko Krzyżakom). I podsumowanie żywota Kazimierza Jagiellończyka: „nie musiał troszczyć się o swój opis w kronice Jana Długosza, bo jeśli przeżył dobre życie, to jego biogram sam się obroni”.

Najlepszą recenzję jego programu dała uczestniczka: w moim gimnazjum to pan od historii puszcza na lekcjach odcinki pańskiego bloga. (pcc)

Album godny stulecia

Jednym z najważniejszych wydarzeń Warszawskich Targów Książki była prezentacja albumu „Polska 100 lat” (Bosz), który śmiało można nazwać publikacją monumentalną, której ranga odpowiada doniosłości tegorocznej rocznicy odzyskania niepodległości.

– Może nieskromnie, ale pozwolę sobie nazwać tę publikację wyjątkową – przy zachowaniu wszelkich proporcji odnoszących się do naszej pracy – powiedział prof. Michał Kleiber, który przewodniczył powołanej przez wydawcę Radzie Programowej. Nasza Rada, która składała się z najwybitniejszych polskich specjalistów spośród znawców minionego stulecia, pracowała przez półtora roku nad przygotowaniem albumu – dodał.

Album składa się z pięciu rozdziałów poświęconych polskiej historii i państwu,

Kryminalna Mapa Polski

Na początek sobotniego dnia na Warszawskich Targach Książki odbyło się spotkanie w ramach Strefy Kryminału, podczas którego zgromadzeni pisarze starali się rozrysować mapę polskiego kryminału. W debacie wzięli udział Leszek Herman, Jacek Ostrowski, Bartosz Szczygielski, Mateusz Lamberg i Robert Małecki. Moderatorem był Rafał Bielski. Szybko okazało się, że w większości przypadków autorzy wybierają miasta w których sami mieszkają: „Mam mało czasu by pisać, więc na przestrzeń swoich książek wybrałem miasto, w którym mieszkam. Warszawa jest trochę krzywa i dziwna, jest mozaiką jak każde duże miasto. To piękne, więc wybieram Warszawę trochę z miłości” – zaznaczył Mateusz Lemberg.

Twórcy kryminałów opowiedzieli również, skąd czerpią inspiracje do swoich morderczych historii, i jak ważna dla ich powieści jest struktura miasta.

„Miałem wątpliwość czy pisać o Toruniu w sposób pocztówkowy, czy może wyciągnąć na pierwszy plan problemy tego miasta. Na szczęście moim bohaterem jest dziennikarz, który musi patrzeć krytycznie na władze miasta. Chciałem wymieszać trochę klasyczne toruńskie lokacje i zwykle miejsca mieszkalne” – dodał Robert Małecki. O swoich doświadczeniach pisania na podstawie prawdziwej historii opowiedział też Jacek Ostrowski: „Książka jest bardzo mocno oparta na faktach, tylko przeżycia bohatera są wytworem mojej chorej wyobraźni. Musiałem jednak pewne fakty pozmienić, żeby potem nikt się nie obraził”. (tg)

gospodarce, społeczeństwu, nauce i kulturze. Całość została wzbogacona reprodukcjami i fotografiami nawiązującymi do najważniejszych wydarzeń minione-

go stulecia w Polsce. Autorem projektu graficznego jest prof. Władysław Pluta.

Doniosłe zabrzmiały słowa prof. Adama Daniela Rotfela, który stwierdził: „przyszłość Polski zależy od nowego pokolenia, które przejmuje odpowiedzialność za państwo, a największym kapitałem są szare komórki tej generacji”. (pd)

Złoty Pocisk

Zwieńczeniem targowej soboty była gala wręczenia debiutanckiej edycji nagrody „Złoty Pocisk” dla najlepszych książek z gatunku literatury kryminalnej. - To zupełnie nowa nagroda. Zadaniem tego konkursu jest popularyzacja literatury kryminalnej i jej autorów. Wreszcie... bo oznacza to, że autorzy przestali się wstydzić, że piszą książki i zaczęli się promować - stwierdziła prowadząca spotkanie dziennikarka Karolina Piotrowska.

W gronie laureatów znaleźli się następujący twórcy i publikacje: „Najlep-

szy polski kryminał historyczny 2017” – Marcin Wroński, „Czas herculesów” (W.A.B.); „Najlepsza zagraniczna powieść kryminalna 2017” – Chris Carter, „Jestem śmiercią” (Sonia Draga); „Nagroda publiczności 2017” – Remigiusz Mróz, „Wotum nieufności” (Filia); „Najlepsza polska powieść kryminalna 2017” – Marta Guzowska, „Reguła numer 1” (Marginesy).

Laureaci poszczególnych kategorii otrzymali pamiątkowe dyplomy oraz nagrody finansowe, a wydawcy zwyciężskich tytułów nagrody od partnerów „Złotego Pocisku” – Drukarni im. Anczyca oraz firmy papierniczej Igepa. (pw)

Rozmowa z Fernando Aramburu

Fernando Aramburu jest autorem powieści „Patria” (Wydawnictwo Sonia Draga), która przedstawia obraz tragedii i traumy zbiorowej, jaką zostawił po sobie terroryzm ETA. Pisarz oddaje w niej głos milczącym ofiarom wojny domowej trwającej w Hiszpanii kilkadziesiąt lat.

Jak opisałby pan aktualną sytuację Kraju Basków? Gdy w końcu ETA (bask. Euskadi Ta Askatasuna – Baskonia i Wolność, baskijska separatystyczna organizacja terrorystyczna) złożyła broń?

Wreszcie zapanował spokój. Przede wszystkim nie ma przemocy. Społeczeństwo baskijskie mogło wrócić do normalnego życia. Wreszcie nie ma tych wszystkich pomalowanych ścian z pogrozkami i ostrzeżeniami. Nawet zaczęło być miejsce na debatę, która odbywa się w sposób cywilizowany. Nie ma już gróźb, są argumenty.

Niedawno ETA opublikowała komunikat z wyrazami „prawdziwego ubolewania”...

Wcześniej o wybaczenie poprosili biskupi baskijski. Poprosili o przebaczenie za

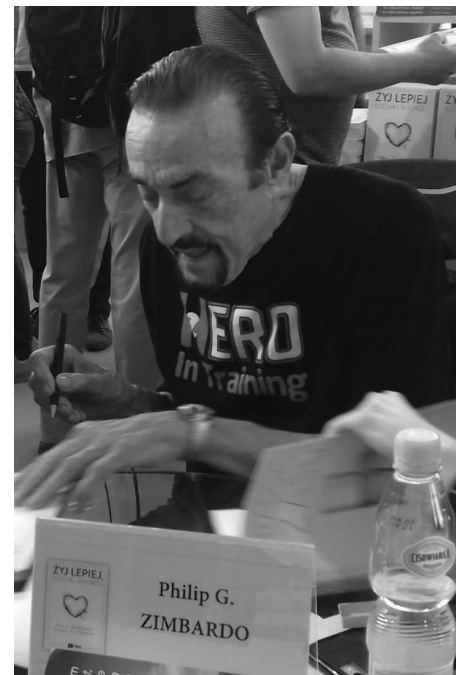

to, że nie postawili się bardziej, za dwuznaczną postawę i zaniedbania Kościoła w obliczu terroryzmu. Natomiast ETA poprosiła o wybaczenie rodzin ofiar, tyle że przeprosili tylko wybrane rodziny ofiar – tylko tych, którzy zginęli przypadkiem.

Zagrożenie terroryzmem na świecie ciągle narasta. Spirala terroryzmu wciąż się nakręca. Co może zrobić kultura, literatura?

Kultura oddaliła człowieka, który mieszkał w jaskiniach, od przemocy, agresji. Dlatego uważam, że kultura życia, znajomość języków, wszystko to oddala człowieka od przemocy. Oczywiście, nie jest to antidotum na 100 proc., ale jednak działa. Przeciwko ideologiom, ruchom. Chociaż kij ma dwa końce, bo literatura może też być użyta w celach propagandy. Ale jestem zdania, że przede wszystkim oddala człowieka od instynktów agresywnych.

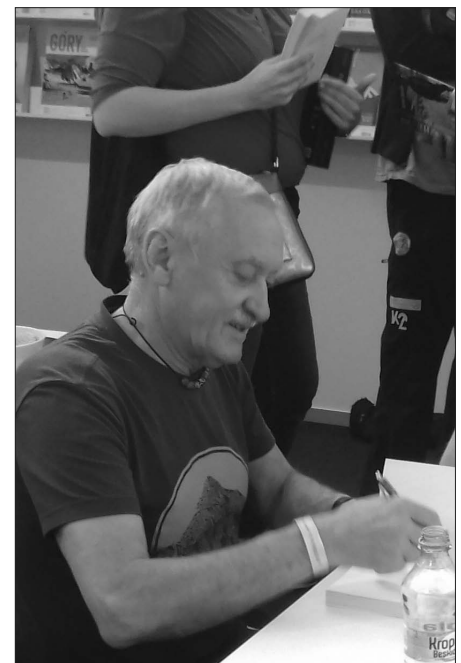
Rozmawiała Ewa Tenderenda-Ożóg

Na stoisku Grupy PWN przez bite dwie godziny Philip Zimbaro podpisywał swoją najnowszą książkę „Żyj lepiej, Kochaj mądrzej”.

Radzi w niej, jak wyzwolić się od całego zła, które może spotkać nas w życiu. Proponuje jak uwolnić się od destrukcyjnych schematów myślenia.

Prawie każda czytelniczka poza podpisem autora chciała również fotkę ze smartfona.

Promując swoją najnowszą książkę zatytułowaną „Jeden dzień z życia” (Góry Books), Krzysztof Wielicki, opowiadał czytelnikom o K2 – górze na której był sześć razy. Wspomniana książka to kartki z dzienników z lat 1977-2018 mówiące o tym, co najważniejsze w górach, wspinaniu i człowieku. Niezwykła kronika dokonań jednego z najwybitniejszych himalaistów.

Konkurs na plakat

Dyrektor WTK Jacek Oryl i prof. Wiktor Jędrzejec wręczyli nagrody i wyróżnienia laureatom konkursu na plakat zapowiadający 9. Warszawskie Targi Książki. Nagrodę główną (2000 zł) jak i wyróżnienie odebrał Tomasz Stelmaski, wyróżnienie (1000 zł) Piotr Trusik. Wyróżnienie honorowe odebrała Zofia Kofta. Drugie wyróżnienie honorowe przyznano Izabeli Lewkowicz. Zwycięskie prace prezentujemy powyżej.

W późniejszej dyskusji o roli polskiego plakatu w promocji Polski wraz z obu profesorami wzięła udział prof. Danuta Folga-Januszewska autorka koncepcji i współautorka albumu „oTo sztuka polskiego plakatu” (Wydawnictwo Bosz).

W kulturze polskiej jest parę marek, które się sprawdziły. Taką jest polski plakat. W tradycji mamy plakat cyrkowy, filmowy czy teatralny. (pcc)

Cena popularności

Serwis Lubimyczytac.pl w ciągu ostatnich kilku lat stał się jedną z najważniejszych platform wymiany myśli i ocen przez czytelników książek. Perłą w koronie portalu jest plebiscyt na najlepszą książkę roku. Na spotkaniu przypominającym to wydarzenie pojawili się laureaci tegorocznej edycji Magdalena Witkiewicz, Zygmunt Miłoszewski i Katarzyna Berenika Miszczuk. Ta ostatnia wyznała, że ponowna nagroda jest dla niej wielką radością: „Bardzo dobrze czuję się po drugiej wygranej w Plebiscycie Lubimyczytac.pl. Każda z nagród stoi w innym pokoju, żeby się ze sobą nie kłóciły. Nie wiem co zrobię, gdybym wygrała po raz trzeci, bo mi zabraknie pokoi”. Nie zabrakło także głosu krytycznego wobec serwisu i to z ust samego Zygmunta Miłoszewskiego, który czuł się trochę zagubiony swoją nagrodą dla „Najlepszej książki roku”. Pisarz zwrócił też uwagę na konserwatywny dobór kategorii w plebiscycie. Jego apel o literaturę, która będzie bardziej sexy został przyjęty przez całe gremium z entuzjazmem. (tg)

Tłumacz a rynek

Sytuacja tłumaczy na rynku wydawniczym jest nie do pozazdroszczenia. Traktowani przez wydawców jak tania siła robocza, tłumaczą na szybko i bez odpowiedniego przygotowania – taki obraz wyłania się z panelu dyskusyjnego zorganizowanego przez Stowarzyszenie Tłumaczy Polskich, który poświęcony był pauperyzacji zawodu tłumacza.

Według statystyk Biblioteki Narodowej przekłady stanowią 22 proc. produkcji rynku wydawniczego, z czego najwięcej jest tłumaczeń z języków angielskiego i niemieckiego.

Uczestnicy panelu zaznaczyli, że liczba wydawanych książek nie powinna być fetyszowana, bo to tylko jeden aspekt rynku. Czas życia książki jest bardzo krótki, sprzedaż maleje, a poziom przekładów spada z powodu wielkiego pośpiechu w tłumaczeniach.

Jako przyczynę spadku jakości wydawanej literatury wskazywano również zmianę pokoleniową i niedobór wyszkolonych korektorów i redaktorek. Na brak współpracy między wydawcami i tłumaczami zwróciła uwagę Bożena Markiewicz. Tłumaczka wspomniała, że członkowie tego zawodu znajdują się często na końcu drabinki wynagrodzeniowej. (tg)

Great culmination!

The 3rd day of the Warsaw Book Fair began with the strong accent: a visit of the Head of Polish Government Mateusz Morawiecki. It lasted about an hour. During this time, the Prime Minister visited several stands of literary, religious, historical publishing houses. He also met with those, who publish books for children.

The Prime Minister visited also stands of the business organisations – The Association of Catholic Publishers, Polish Chamber of Books and a common stand of freelance, niche publishers. The Prime Minister spent some time meeting with the Fair's Special Guest France. He also acquainted with the offer of the Russian, German and Ukrainian publishers. Mateusz Morawiecki also stopped for a while on the National Library's stand. The Prime Minister paid the particular attention to this year's anniversaries: Literary Publishing House and Bellona Publishing House. The Head of Government left the PGE Stadium with several recent books.

The great interest aroused a visit of the Turkish Nobel Prizewinner (2006 in Literature) Orhan Pamuk. Author met with Polish readers on the stand of Literary Publishing House – one of the most important Polish publishers. Orhan Pamuk's visit was one of the events associated with their 65th anniversary.

Crowds of readers interested in getting an autograph gathered around admired in Poland world-famous psychologist Philip Zimbardo.

Before us the last day of the 9th edition of the Warsaw Book Fair. It is time for the first reflections and summarizations.

– Frequency during the first three days of the WBF was fine. It allows me to expect that the number of fair's guests approximates 80 000 readers. We can reach it also thanks to the Meet point project on the plate of stadium and thematic zones, which attract completely new groups of fair's guests – claims Jacek Oryl, the director of the Warsaw Book Fair.

Non-standard location allows the WBF to realize many cultural enterprises, which transcend the conventional book fair's accompanying programme. This kind of innovation, also in the European scale, is organised for the first time this year Meet Point project. The director of the WBF estimates its debut: – This year on the plate of stadium we have organised completely new event. We had only three months to get to entirely new group of audience, primarily companies, which are active on the internet and computer trade. We managed it and now we have there a festival of youtubers and computer games. In this short time, we also invited the best eight e-sport Polish teams to play a model charitable competition. Each of these games is followed live on the internet by 10000-20000 people. Generally the range of new media is huge. In large measure they reach teenagers, who form the most active group of audience.

Jubilee, the 10th edition of the Warsaw Book Fair will take place on 23-26 of May in 2019 r. Today we cordially invite you all to join us there. See you next year! (Tum. AL)